

PREBENTZIO- ETA JARDUKETA-PROTOKOLOA COVID-19aren AURREAN

Arizmendi Ikastola NEGULEKU

Arizmendi Ikastolan, COVID19-a dela eta, bizi dugun ziurgabetasun egoera honetan, Neguleku proiektu ludikoa martxan jartzeko hautua egin dugu. Aisialdi Euskalduna, hezitzailea, eraikitzailea eta eraldatzailea, bizitzeko aukera eskainiz. LH eta DBH1. eta 2.mailako ikasleek, Euskaraz, berdinkideak diren pertsonekin, sozializatzeko, gozamenetik abiatuta gustoko jardueretan parte hartzeko, ondo pasatuz eta ez ohiko ziurgabetasun egoera honetan ahalik eta normaltasun handienera aritzeko, arduraz jokatzuz noski.

Horrela, funtsezkoa da ekintza hauetan parte hartzen duten ikasle, famili, hezitzaile eta erakundeko gainerako eragileek egoera ulertzea, bakoitzak dagokion tokitik bere alea jarriz. Denok jabetu behar dugu hauek direla posible diren baldintza bakarrak eta onenak, baldin eta une honetan dugun errealitate honetan Aisialdiko-jarduerak garatu nahi baditugu.

Gogoan izan behar da protokolo honetan jaso diren neurriek osasun-agintariak ezarritako arauak eta jarraibideak betetzen dituztela, eta horiek, pandemiaren intzidentziari eta eskumenak dituzten erakundeek hartzen dituzten erabakien arabera, aldatu egin daitezkeela.

Azkenik, protokolo hau zuzen ezartzeak, eta ondorioz, aisialdi-jarduera seguruak egiteak eskatzen du konpromiso irmoa hartzea inplikaturako pertsona guztiek, hau da, familiek, ikasleak, hezitzaileak, erakundearen arduradunek, etab. Hartu beharreko neurriak aplikatzean, funtsezkoa da erakundea osatzen duten pertsona guztien eta bakoitzaren erantzukizun indibiduala eta kolektiboa.

Hau guztia kontutan izanik, ekintza martxan jarriko dugu baina ez beti bezala, hau da, aurrera eramateko era egokitu egin behar dugu eta ikasleen Osasuna ahal den einean zaindu. Ezingo dugu ziurtatu ikasleak gurekin dauden bitartean ez direla kutsatuko, baina saiatuko gara ahalik eta era seguruenera saioak ematen. Honetarako hemen gomendio batzuk.

1. ERAKUNDEKO OSASUN ARDURADUNA

Erakundeak osasun-arduradun bat izendatu behar du. Pertsona hori izango da protokoloaren arduradun teknikoa, eta berak zainduko ditu horren dinamizazioa eta funtzionamendu egokia.

Honakoak izango dira bere eginkizunak, zehatzago adierazita:

- Erakundearen jardun diren langile edota bolondres guztiei, baita ikasle adingabeen familiei ere, jakinarazi beharko dizkie ezarrita dauden prebentzio jarduketak. Jatorrizko informazioa, nahiz ondoren egindako edozein aldaketa jakinaraziko die.
- Gainbegiratuko du adingabe bakar batek ere ez duela jarduera hasiko bere familiak protokoloaren berri baduela, protokoloa onartzen duela eta betetzeko konpromisoa hartzen duela jasotzen duen kontratu soziala sinatu eta erakundera bidali arte. Berdin jokatu du hezitzaileekin jarduerari hasiera eman aurretik.
- Etengabe gainbegiratuko ditu erakundearen jarduerak, hain zuzen, protokoloan jaso diren prebentzio- eta higiene-neurri guztiak eta eskumenak dituzten agintariak ezarritako gainerako arauak betetzen direla ziurtatzeko.
- Jarduketa koordinatuko du eta beharrezko komunikazioa ezarriko du osasun-agintariekin eta/edo familiekin edo eragindako pertsonekin baldin eta jarduerak garatzen diren bitartean sintomak dituen pertsona bat edo COVID-19 kasu bat hautematen bada.
- Protokoloa etengabe ebaluatuko du eta, hala badagokio, hura egokitzeko proposamenak helaraziko dizkio erakunde zuzendaritza- edo administrazio organoari.

Une hauetan, honakoa da erakunde osasun-arduraduna:

- Garikoitz Ibarzabal Bastarrika, Arizmendi Ikastolako Hezkuntza Ez Formaleko arduraduna.

2. PREBENTZIO ELEMENTUAK

2.1. Prebentzio eta higiene neurri desberdinak:

- Higienea eta babes pertsonalerako neurriak ahalik eta gehien indartuko dira.

2.1.1. *Jende pilaketak sahiesteko antolaketa neurriak*

- Erabiltzen ditugun instalazioetan, noranzko bakarreko sarrera eta irteera zirkulazio ibilbideak errespetatuko dira, sarrera eta irteerak modu ordenatuan egin daitezzen.
- Bi ate edo gehiago daudenean, sarrerarako eta irteerarako erabilera desberdina ezartzen saiatuko da, pilaketak sortzeko arriskua murrizteko.
- Aisialdiko saioetan ez da ikuslerik onartuko. Ekintzarekin zerikusia dutenak pertsonak sartu ahal izango dira garatzen ari garen espaziora, hezitzaileak, ikasleak, koordinatzaileak...
- Talde bakoitzean 12 pertsona egon ahal izango dira une berean; 6 pertsonako 2 taldetan banatuta. 6-ko taldeak ez dira nahastuko beraien artean. Talde hauen arduraduna hezitzaile bat izango da, Arizmendi Ikastolan Hezkuntza Formalean ordezkapenak egiten aritzen dena eta Monitore eskolako monitore bat 6ko talde bakoitzean, beti berdina.
- Ziurtatu motxilak, txaketak, hau da; parte hartzaileek ekartzen dituzten gauzak bereak direla ondo identifikatuta ekartzea nahasketa ekiditzeko.

2.1.2. *Eskuen higiena*

- Eskuen higiena sustatuko da. Honetarako, ekintzak aurrera eramango ditugun espazioetan gel hidroalkoholikoak egongo dira partehartzaile eta hezitzaileen eskura. Egunaren hasieran eta bukaeran eskuak garbitu beharko dira. Saiatuko gara egunean zehar ere sarritan eskuak garbitzen.
- Instalazioetan erabiliko ditugun kumunetan ere, ura, xaboa, eskuak lehortzeko papera eta hauek botatzeko zakarrontzia egongo dira.

2.1.3. Garbiketa eta desifikzioa

- Material komunitarioan arduraduna hezitzailea izango da. Materiala atera eta gordetzeko eskumena berak izango du, partehartzaileek ezin izango dute ezer ukitu, baimenik gabe.
- Klimatologiak laguntzen baldin badu, ahalik eta ekintza gehienak kanpoan burutzen saiatuko gara.
- Ekintzaren saioa bukatzean erabilitako materiala hezitzaileak desinfektatu eta gordeko du.

2.1.4 Espazioak eta instalazioak aireztatzea

- Leku itxietan, klimatologiak eta jardueraren ezaugarriek horretarako aukera ematen badute, leihoak eta ateak irekita eduki. Era berean, espazioen aireztapen naturala eta mekanikoa areagotuko da, barnean airea berritzen laguntzeko, ahal den neurrian kanpoko airearekin lan eginez, birzirkulazioa minimizatuz eta barruko aire-korronteak saihestuz.
- Ziurtatu instalazioan edukiontzi egokiak daudela (estalkiz babestuak eta, ahal bada, pedalez eragindakoak), material higienikoa erabili ondoren (maskarak, zapiak, etab.) era egokian bota ahal izateko protokoloa errespetatuz.

2.2. Maskararen erabilera:

- Maskarak uneoro erabili beharko dira, osasun-agintariak ezarritakoaren arabera.
- Betebehar horiek ez dira eskatuko osasun-agintariak baimendutako kasuetan (arnas-arazoak, ezintasunak, etab.).

2.3. Jarduera eta saioak:

2.3.1 Kontaktuak gutxitzea

Kontaktu kopurua murrizte aldera, eguneko antolaketa, ahal den neurrian, honela egingo dugu:

- Ahalik eta jende gutxienarekin, eta beti gehienez ere sei pertsonako talde edo azpitaldeetan antolatuta, jarduera gauzatzeko behar diren hezitzaileak beti berdinak izango dira.
- Ekintzak ahalik eta indibidualizatuenak izango dira, eta, ahal bada, egin beharreko ekintzetan pertsonen arteko gutxieneko segurtasun-distantzia mantentzen saiatuko dira (gaur egun, 1,5 - 2 metrotakoa da).
- Hezitzaileek taldeetan lan-azpitalde egonkorak ezarriko dituzte, eta, ahal den neurrian, ikasgeletako talde egonkorak errespetatuko dira.

2.3.2. Jarduerak aire zabalean

Ahal den guztietan, jarduerak aire zabalean egingo dira.

2.3.3. Materialen erabilera

Ahal den neurrian, materialak partekatzea saihestuko da. Ekintza aurrera eramateko materiala Ikastolak jarriko du, baina ekintza batzuk aurrera eramateko ikasle bakoitzak etxetik ekarri beharko du baita.

Jarduerarako ezinbestekoak diren erabilera komuneko materialei gomendatutako higiene- eta garbiketa-neurriak aplikatuko zaizkie.

Inola ere ezingo dira partekatu ur-botilak; ikasle bakoitzak bere botila eraman beharko du, norberaren izena nabarmen ikusteko moduan jarrita, nahasketarik izan ez dadin. Berdin jokatu da saioan zehar norberak erabiltzeko bestelako materialarekin edo material osagarriarekin, ikasleen artean nahasketarik izan ez dadin. Ezingo dira partekatu janariak eta edariak, ezta mukizapiak edo antzeko elementuak ere; guztiak banakakoak izango dira.

Botikineko materiala erabiltzen denean, erabili duen pertsonak erabili eta botatzeko eskularruak jantziko ditu beti. Negulekuko koordinatzaile eta hezitzaileek bakarrik ukitu ahal izango dute botikina.

3. AGURRAK ETA OSPAKIZUNAK

Ez dira baimenduko kontaktu fisikoa eskatzen duten agurrak eta/edo despedidak edo ospakizunak. Ikasleak ekintza horiek ukitu gabe burutzeko, talde bakoitzeko hezitzaileek beste modu batera egitea proposatuko dute.

4. COVID-19ko KASUEN AURREAN JARDUTEKO PROZEDURA

4.1. Familein eta gainerako pertsonalaren jarduketa:

COVID-19ari lotuta egon daitezkeen sintoma ohikoenetako bat duten —adibidez, 37°tik gorako sukarra, hotzikara, eztula, airea falta denaren sentsazioa, usaimena eta dastamena galtzea, eztarriko mina, giharretako minak, buruko mina, ahulezia oro har, beherakoa edo gorakoa— Negulekun ari diren ikasleek eta erakundeko gainerako kideek ezingo dute ekintzara joan, ezta COVID-19a diagnostikatu dietelako bakanduak daudenek, edo COVID-19aren sintomak dituen edo diagnostikatu dioten pertsona batekin harreman estua izateagatik etxean berrogeialdia betetzen ari direnek ere. Horrelakoetan Negulekuko osasun arduradunari deitu (Gari Ibarzabal 943 772 025 zenbakira eta berarekin harramanetan jarriko zaituzte). Osakidetzaren Larrialdietako telefonoak: Gipuzkoa: 943 461 111.

Neguleku hasi aurretik, idatzizko kontratu soziala sinatzeko eskatuko zaie bertan parte hartuko duten ikasleen familiei. Saioak hasi aurretik sinatu beharko dute bestela ezin izango dira ekintzan hasi, nahiz eta ekintza hasita egon. Emailaz helaraziko zaie kontratu soziala eta ekintza hasi aurretik, familiekin bilera bat egingo dugu osasun protokoloa eta funtzionamendua azaltzeko.

4.2. Negulekun funtzionamendua:

4.2.1. COVID19ko kasu baieztatuak

Negulekun parte hartzen ari den koordinatzaile, hezitzaile, monitore edo ikasle batek COVID-19an positibo ematen duenean, erakundean protokoloa betetzeko izendatutako arduradunak kasua Osakidetzako zerbitzuetara deribatuko du, dagozkien osasun-protokoloak aplikatzeko.

Halaber, erakundeko osasun-arduraduna osasun-agintaritzaren (aztarnariak) esku jarriko da eta, hala badagokio, berekin harremanetan izan diren pertsonen informazioa emango du.

4.2.2. COVID19 sintomak jardueraren aurretik

Zuhurtasun-printzipio gisa, Negulekuko egun bat hasi aurretik, taldekide batek sukarra edo COVID-19aren sintoma argiak dituen kasuetan, honako neurri hauek hartuko dira:

- Talde horren, eguna bertan behera geratuko da, erakundeko osasun arduradunak, osasun-agintariekin harremanetan jarri ondoren, oniritzia eman arte.
- Osasun agintariek emandako jarraibidea beteko dugu.
- Arizmendi Ikastolako osasun arduradunari abixua pasatuko diogu eta protokoloa martxan jarriko dugu.

4.2.3. COVID-19 sintomak jardueran zehar

Neguleku martxan dugun bitartean gaixotasunaren sintomak (sukarra, eztula, arnasteko arazoak, etab.) agertzen badira, jarduerari lotutako hezitzaileak Negulekuko osasun-arduradunari jakinaraziko diote. Honek, berriz, familia abisatuko du ikaslea jasotzera joan dadin. Arizmendi Ikastolako Osasun arduradunari pasatuko diogu abixua. Familia bere osasun-zentroarekin harremanetan jarriko da, eta bertan baloratuko da egoera. Baloratu arte, pertsona bakandua mantenduko da. Gaixotasunaren sintomak Negulekuko gainerako pertsonetan agertzen badira, haiek ere etxera joan beharko dute eta gomendio berberak bete beharko dituzte.

Erakundeko osasun-arduradunak, egoera zein den ikusita, une horretan bertan jarduera bertan behera geratuko du, kutsatzeko aukera edo arrisku txikiena izan dezagun.

5. PROTOKOLOA ETA HARTUTAKO NEURRIAK HEDATZEA ETA EZAGUTZEA

Protokolo hori eta bere eraginpean dauden pertsona guztiek hartu beharreko neurriak ezagutzen direla bermatzea ezinbestekoa da. Horretarako, protokoloak eta neurriak zabaltzeko eta ezagutzera emateko erakundeak bitarteko hauek erabiliko ditu:

5.1. Hedapen orokorra:

Orokorrean, Negulekun izena eman duten ikasleen familia guztiei eta erakundearen egitura osatzen duten pertsona guztiei —langileak eta boluntarioa — bilera batean azalduko zaie onartutako protokoloa eta modu eraginkorrean aplikatzeko laguntza eskatuko zaie. Ondoren bai osasun protokoloa eta kontratu soziala emailez bidaliko diegu, kontratu soziala sinatu eta bueltan bidaltzeko. Arizmendi Ikastolako web orrian, www.arizmendi.eus, txintxilikatu dugu protokoloa, bizirik egongo den dokumentu bat izango da eta aldaketak eduki ditzakelako.

5.1.1. Jakinarazpen sentsibilizazio espezifikoak

Eragile edo kolektibo mota bakoitzerako informazio-materialen zein familiek, teknikarek sinatu beharreko konpromiso dokumentuen erreferentziako ereduak lotu dira.

- Familiak, jarduerak hasi aurretik:
  - Posta elektronikoko bidez igorriko zaie:
    - Erakundearen protokoloa.
    - Familientzako sortutako informazio-materiala, euren obligazioak, erantzukizunak eta eskubideak ezagutzeko.
    - Ikasleentzako sortutako informazio-materiala, familiek adingabeei ezagutzera emateko eta haren inguruan sentsibilizatzen laguntzeko.
    - Prebentzio-neurriak eta parte-hartze baldintzak ezagutzeko, onartzeko eta haiekin konprometitzeko dokumentua. Jarduerak hasi aurretik sinatu eta erakundeari entregatu beharko zaio.
  - Jarduera-taldetan banatuta bilera telematikoak egingo dituzte, neurri guztiak ezagutzera emateko, familien papera eta konpromisoa oso funtsezkoa dela azaltzeko eta euren zalantzak edo kezak argitzeko.

- Erakundeko hezitzaileek, jarduerak hasi aurretik:
  - Posta elektronikoz bidez igorriko dena:
    - Erakundearen protokoloa.
    - Hezitzaileentzako sortutako informazio-materiala, euren obligazioak, erantzukizunak eta eskubideak ezagutzeko.
    - Ikasleentzako sortutako informazio-materiala, hezitzaileek euren ardurapean dituzten ikasleei lehen saioan/entrenamenduan jakinarazteko.
    - Derrigorrezko higie eta prebentzioko neurri pertsonalak ezagutzeko, onartzeko eta haiekin konprometitzeko dokumentua. Jarduerak hasi aurretik sinatu beharko dute.
  - Hezitzaileekin bilerak egingo dituzte, neurri guztiak ezagutzera emateko, haien papera eta konpromisoa oso funtsezkoa dela azaltzeko.
- Ikasle partehartzaileak:
  - Jarduerak hasi aurretik:
    - Familiek prebentzio- eta higie-neurriak betetzeak duen garrantziaz sentsibilizatuko dituzte, ikasleen informazio-materiala oinarritzat hartuz.
  - Jardueraren lehen egunean:
    - Hezitzaileek prebentzio- eta higie-neurri guztien inguruko azalpen xehatua emango diete, ikasleen informazio-materiala oinarritzat hartuz.

Erakundearen erabakiz edo agintari eskudunen arau edo ildo berrien ondorioz protokoloan egiten den edozein aldaketaren berri eraginpean dauden pertsona guztiei emango diete posta elektronikoz.